

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2011. május 16.

ÉNEK-ZENE

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

I. ÖSSZETEVŐ

ZENEFELISMERÉS

A feladatsor megoldására 24 pont adható. Minden feladatelem (kis betűvel jelölt kérdés) 1 vagy 0 pontot kap attól függően, hogy megoldása hibátlan vagy hibás. Plusz pont vagy tört pont (pl. 0,5 pont) nem adható! Az áthúzott válasz nem értékelhető!

A zeneszerzők névleírásában előforduló helyesírási hibákat csak a zenetörténeti esszében szabad pontlevonással értékelni. A zenefelismerésben kizárólag a tartalmi helyesség a pontozás kritériuma!

(A zenetörténet esszé kivételével elegendő a zeneszerzők családnevének feltüntetése.)

Javítókulcs (24 pont)

1. a) (L. van) Beethoven
b) V. / „Sors” / c-moll szimfónia / IV. tétel
c) bécsi klasszika / klasszicizmus
2. a) Bartók Béla
b) Concerto
c) versenymű
3. a) (J. S.) Bach
b) II. Brandenburgi verseny / II. tétel
c) barokk
4. a) Josquin (des Prés)
b) Ave vera virginitas
c) motetta
5. a) (W. A.) Mozart
b) Figaró házassága / F-dúr kavatina
c) opera
6. a) Kodály (Zoltán)
b) Psalmus Hungaricus
c) kantáta
7. a) (J. S.) Bach
b) h-moll szvit / Bourrée
c) barokk
8. a) (G.) Gershwin
b) Rhapsody in Blue / Kék rapszódia
c) 20. század

II. ÖSSZETEVŐ

ZENETÖRTÉNETI SZÖVEGALKOTÁS

Zenetörténeti esszé

Javítókulcs (30 pont)

A helyesírási és nyelvhelyességi hibák nem számítanak bele az értékelésbe, ellenben az olvashatatlan, illetve az értelmezhetetlen megállapítások hibásnak minősülnek. A zenei szakkifejezések és a zeneszerzők nevének helytelen lejegyzései pontvesztéssel járnak. A zeneszerzők nevének írásakor a következő szabály érvényesül: a magyar szerzők esetében egyszer a teljes névhasználat a kötelező (pl. Bartók Béla, Kodály Zoltán, Szokolay Sándor stb.). Ha a szerző neve többször is előfordul a dolgozatban, akkor elég, ha a vizsgázó csak egyszer írja ki a szerző teljes magyar nevét. A külföldi szerzők esetében elégséges a családnév megjelölése is (pl. Beethoven, Mozart, Bach stb.). Ebben az esetben a teljes névhasználatért (pl. Ludwig van Beethoven stb.) nem jár plusz pont, ám a helytelen írásmód (csak családnévre vonatkoztatva) pontvesztéssel jár.

A zenetörténeti esszé 0–30 ponttal értékelhető.

Megoldás	Pontozás
Zenetörténeti hitelesség	
Tartalmában igazodik a megadott témához; a zenetörténeti tényeket bemutatja, azok összefüggéseit hitelesen értelmezi	17 pont
Tárgyi tudásában tévedések vannak	pontvesztés arányosan
Tárgyi tudásában alapvető hiányosságok vannak	0 pont
Formai tagolás, logikai felépítés, a kifejtés tartalma, világos mondat szerkesztés	
A szöveg érthető, megfogalmazásában lényegre törő	6–8 pont
Tartalmilag megfelelő, de az írásmű gondolatvezetése, következtetései nem mindig logikusak	1–5 pont
Helytelen megállapítások, következtetések jellemzik, a szöveg felépítése esetleges	0 pont
Szaknyelv használata	
Közlései szakszerűek	4–5 pont
A szakkifejezéseket körülírja, kevésbé alkalmazza	1–3 pont
Helytelenül használja, illetve írja a szakkifejezéseket, helytelenül írja a zeneszerzők nevét	0 pont

Maximális pontszám: 17 + 8 + 5 pont, **összesen: 30 pont**

ÁLTALÁNOS ZENEI ALAPISMERETEK

Zenetörténeti kérdéssor

Javítókulcs (20 pont)

1. Korál
2. Bartók Béla művei: a) Ne menj el!; b) Zene húros-, ütőhangszerekre és cselesztára; d) Allegro barbaro; g) Cantata profana

Kodály Zoltán művei: c) Budavári Te Deum, e) Székely fonó;
f) Jézus és a kufárok; h) Fölszállott a páva

*A feladat megoldására fél pont nem adható. Bármely két helyesen megadott válasz-
elem 1 pontot ér.*

3. a) romantika (XIX. század, romantikus zene)
b) reneszánsz (renaissance)
c) bécsi klasszika (klasszika, bécsi klasszicizmus)
d) barokk
e) A helyes sorrend: reneszánsz, barokk, bécsi klasszika, romantika.

Csak hibátlan sorrend fogadható el. A részfeladat egy pontot ér.

4. Erkel Ferenc operái:
Választás szerint: Sarolta, Dózsa György, Bátori Mária, Brankovics György,
Névtelen hősök, István király
5. Helyes megoldás: b., d., e., g.
6. A helyes párosítás:
a) Erkel Ferenc: Bánk bán
b) J. S. Bach: h-moll szvit
c) W. A. Mozart: Figaro házassága
d) Liszt Ferenc: Les Préludes

Zeneelméleti kérdéssor

Javítókulcs (18 pont)

1. - Tizenkét hangú sor (Reihe) a kompozíció alapja. / betűjel: c) dodekafónia
 - Főként természeti képek pillanatnyi benyomásait ábrázoló zenei irányzat.
/ betűjel: d) impresszionizmus
 - A barokk és klasszikus formákat és műfajokat felelevenítő XX. századi irányzat.
/ betűjel: b) neoklasszicizmus
 - Hangnem nélküli komponálásmód. / betűjel: a) atonalitás
-

2. a) Sorszerkezet: A⁵ A⁵v A Av(v)
 b) Dallamvonal: ereszkedő
 c) Kadencia: 5 1 1 (1)

Az utolsó sort nem kell jelölni, ezért ennek elhagyásáért pontlevonás nem jár.

3. a) periódus (klasszikus periódus)
 b) előtag, utótag, (nyitás-zárás; kérdés – felelet, válasz)
4. dór: r – m – f – s – l – t – d – (r')
 ré - pentaton: r – m – s – l – d – (r')

Fontos, hogy a hangok megfelelő sorrendben legyenek. Tagoló, illetve regiszterjelző vesszők nem szükségesek.

5. fá lá – ré – szó – tá – dó

Az alsó-felső hangokat a vizsgázónak nem kell jelölnie.

2 jó válaszelem 1 pontot ér; 3 jó válaszelem 2 pontot ér;

4 jó válaszelem 3 pontot ér; 5 jó válaszelem 4 pontot ér.

6. Joseph Haydn zeneszerzői műhelyében születtek meg a homogén előadó együttesre írt kvartettek, azaz a **vonósnégyesek**. Művei mintául szolgáltak a kortárs szerzőknek, de napjainkban is komponálnak erre az együttesre. Az előadók száma **négy (4)**. Az együttesben megszólaló hangszerek a következők: **hegedű (2), mélyhegedű / brácsa, cselló/ gordonka**.

Az utolsó pont csak a hangszerek pontos megnevezése esetén adható. A hangszerek felsorolásában a sorrendiség nem számít.

DALLAMÁTÍRÁS

Javítókulcs (8 pont)

A pontozás szabálya: minden hibátlan ütemre 1 pont adható. Fél pontokkal nem értékelhető a feladat.

Ritmusírás: a száraz irányának nem szabályszerű jelölése, írása szépséghibának minősül, pontvesztéssel nem jár.

Bach: 58. kantáta – részlet (eredeti: a-moll)

